

maszkodva, nem úgy áll a dolog a miniszterelnök ur részéről, hogy „qui tacet consentire videtur“, hanem, hogy mi is műszóval éljünk, „ad acta“ tette a felszólalást.

Még egy adat! Hogy van az, hogy 32 jegyző fel lett függesztve, szolgabíró pedig egy sem? Ez a kérdés. Ejnye de naiv a B. H. Nem lenne oly szives talán a kulcsot is megmondani, hogy 32 jegyző függesztésére hány szolgabíró függesztésének kellett volna esni. Persze, ha a szolgabíró függesztési a jegyzőket, ebből az következik, hogy a szolgabíró is fel kell függeszteni. Ilyenek azok a vádak, melyeket a B. H. nem tart „simfeléseknek“, hanem, melyek előtt, miután bizonyítva vannak, megáll.

Ha nem igazak a vádak, mondja a B. H., azok a vádak, melyeket a megyei ellenzéki lapok — tudunkkal csak egy van — hétről-hétre világra bocsátanak, ott az esküdtszék, meg kell védeni a becsületet, ez pedig annál könnyebb, mert közhivatalnokokkal szemben a bizonyításnak hely adatik.

Először is, nagyon tág értelmezése levén nálunk a sajtószabadságnak — s ez talán helyes is — az ellenzéki sajtó erősen támadhat, anélkül, hogy büntetőjogi felelősségre lenne vonható, — ami az erkölcsi felelősséget illeti (s az is nyom csak valamit), hát e tekintetben a megye közönsége régen tudja, hogy milyen álláspontot foglaljon el, — ami pedig az ellenzéki sajtó által minduntalan felhozni szokott konkrét egy és ugyanazon adatokat illeti, azokról nemcsak a megye közönsége tudja, hogy mit tartson, hanem úgy az előző, valamint a jelenlegi kormányelnök idejében oly elintézését nyertek, melyek nem engedik, hogy a megye vezető férfiai a közpályán kivívott tisztességes nevüket ez adatok megcáfolására, — midőn a cáfolat már évekkel ezelőtt megtörtént — most az esküdtszék elé vigyék, és pedig annál kevésbé, mert a köztisztviselők elleni vádak alapos vagy alaptalan volta nem a sajtóbíró, hanem a törvényes hivatali előjáró által derítendő ki.

Ne tessék tehát komédiázni s a világgal elhitetni akarni, hogy lerántjuk a leplet Bácsme gyéről s egyidejűleg olyan dolgokról beszélni, melyeknek egyszerű odavetése megtévesztheti ugyan az országot, de a melyeket nemcsak a megye lakosága, hanem a kormány is rég teljesen tisztulva látott.

Jól tudja megyénk közönsége, hogy a jelen esetben sem az vezette tollunkat a B. H. támadó cikkére tett megjegyzéseinket illetőleg, hogy ki akarnók mutatni, miszerint megyénk mindenben felette állana az ország többi részének, mert elfogultaknak kellene lennünk, ha azt hinnők, hogy mindenütt a világon fordulhatnak s fordulnak is elő visszaélések, csak nálunk nem: hanem nem nagy kedvvel tett, — mert már unalmas polemizálás szükségességét egyedül azért láttuk fennforogni, hogy figyelmeztessük a megye közönséget, cikkünk elején jelzett, s megyénkben általánosan lábrakapott azon ellenzéki politikai taktikára, mely a célhoz vezető utat már régóta a megye vezető férfiai személyeinek megtámadásában s így azok lejárásában véli feltalálhatni.

A B. H. jelzett cikkének második része a legjellemzőbb. S úgy látszik, az ott felhozottak szolgáltak okul a cikk megírására s Bácsme gyé-

ről a „lepelnek“ a világ előtti lerántására. A bizonyítékok az ismert kiszácsi pap röpiratából vannak véve. Vele az újvidéki törvényszék majd leszámol októberben, s így távol legyen tőlünk, hogy ezen helyzetéből fegyvert akarnának kovácsolni a felhozott bizonyítékok s véresszáju fejtegetések meggyengítésére: csak abbéli csodálkozásunkat nem tudjuk eléggé kifejezni, hogy akad komoly lap, mely egy megye ellen intézett támadásait ilyen egyén pamfletjére alapítsa, mely nem keresve információit a megye közhangulatában, kész pusztá vádaskodás alapján, egy megye közállapotait, megbotránkoztatónak jelenti ki.

Tessék irtani a korrupciót, másutt, Bácsme gyében, mindenfelé, ne tessék kegyelmezni párt politikából senkinek, tessék a bűnösöket eltávolítani, de ne tessék ezt a magában véve helyes elvet felhasználni arra, hogy olyan személyek nevei feketítettessenek be a nyilvánosság előtt, a kiknek a megye minden lakója — ha higgadtan gondolkodik — csak köszönettel tartozik.

Lehet, hogy Solymáron volt eset, midőn olyan leányzóknak ítélték oda a rózsakoszorút, aki nemsokára anyává vált, — elvégre is a külső sokszor nem határoz s az emberek veséjébe nem lehet belátni, — hanem az elismerés és köszönet amaz illatos koszorújára, melyet egy száz izgatott fog átnyujtani a B. Hirlapéhoz hasonló felszólalások szerzőinek, bizonyára nem lehetnek majd büszké azok, a kik a dolgok valódi állásának felderítése helyett, koszorúnyerés reményében, nem ellenzéki kötelességüknek tesznek eleget, hanem láttatlanul neki mennek a falnak.

Az országos ellenzéki sajtó, mely kapva kap az alkalmon, hogy megyénk vezetőinek lerántásához hozzájáruljon, a megyei izgatóktól fog kapni koszorút, de azt ne higgye, hogy ezt a közügy érdekében tett szolgálatai teszik majd megérdemletté.

Mi pedig az ilyen koszorút egyáltalán nem irigylejük.

Helyi és megyei hírek.

Gromon Dezső Palánkán. A palánkai nagy tűzoltó ünnep ügyében a következő sürgönyt kaptuk: (N. Palánka, augusztus hó 13.) A palánkai tűzoltóknak augusztus 20-iki nagy ünnepére Gromon Dezső államtitkár is lejön. Fogadtatására nagy előkészületek folynak. — Az ünnepélyen az újvidéki magyar dalárda 40 tagu vegyeskarral szintén közreműködik.

Áthelyezések. Petrán Sándor m. kir. honvédhadnagy, a helybeli zászlóalj kezelőtisztje, hasonló minőségben áthelyeztetett a 13-ik gyalogezredhez Rózsahegyre; ugyancsak áthelyeztetett Aschenbrier László hadnagy, népfőlkései nyilvántartó tiszt a 6-ik honvéd gyalogezredtől, Zomborból, hasonló minőségben a 8-ik ezredhez, Lugosra.

Kinevezések. A m. kir. pénzügyminiszter Kaiser Károly ó-becsei V. oszt. kir. adótitkár a lippei kir. adóhivatalhoz IV. oszt. adótitkár, — Pipos Gábor zentai VI. oszt. adótitkár pedig a mezőhegyesi cukorgyárhoz ideiglenes minőségű ellenőrré nevezte ki.

Zenés mise. A zombori kaszinó-egyleti dalárda e hó 18-án, a király öfelsége születésnapján reggeli 9 órakor és Szent-István király ünnepén délelőtt 10 órakor műkedvelők közreműködésével ismét előadja Peinl József Vincének azt a gyönyörű zenés miséjét, mely husvétkor oly nagy tetszésben részesült.

Az ágost. evang. híveknek tudomásul adatik, hogy augusztus hó 16-án, d. e. 10 órakor, az e célra kibérelt helyiségben Istentisztelet fog tartatni, melyre az igen tisztelt hívek ezennel meghívattak. Korossy Emil ág. ev. lelkész. Gallé Emil egyházi feltügylelő.

Kerti dalestély. A zombori népköri iparos dalárda 1891. évi augusztus hó 20-án, Szt. István napján, a népkör kerti helyiségében, saját pénztára javára, táncal egybekötött kerti dalestélyt rendez, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja. Műsor: 1. „Magyar király induló“, Huber Károlytól. Zongorakísérettel előadja a dalárda. 2. Hármas (tercet) „Don Sebastian“ című operából, Donzettitől. Zongorakísérettel éneklék Szigethi István, Haasz Gyula és ifj. Csermák József urak. 3. Gondúzó (Bordal). Flotov Fr. Éneklő a dalárda. 4. „Büvös vadász“ (Freischütz). Grande Fantasia de Concert, Sydney Smithől. Zongorán előadja ifj. Csermák József ur. 5. „Nemzeti ima.“ Bartai Edétől. Előadja a dalárda. 6. Köny és mosoly. Magyar népdalok Szentirmay Elemértől: „Buzakalász.“ „Dal a Sugár Jancsíról.“ „Bécsi kendő.“ „Száll a madár.“ „Is, is, is.“ Előadja a dalárda. A szünetek alatt Kolompár Sándor zenekara fog játszani. Belépő jegyek 50 krjával Kollár József ur könyvkereskedésében előre is válthatók. — Kedvezőtlen idő esetén a dalestély elhalasztatik. — Kezdeté esti 8 órakor.

A szabadkai kereskedő-ifjak társulata látogatása Szegeden. Vasárnap fél 12 órakor érkezett Szegedre a magyar államvasúttal a szabadkai kereskedő-ifjak társulatának mintegy ötven tagja, kiket a pályaudvaron a szegedi kereskedő-ifjak társulatának 40 tagja üdvözölt. A vasutól a Tisza-szálló elé vonult be a társaság és a Stefánia-vendéglő előtt gyülekezett. hol társas-ebéd tartatott. A felköszöntők sorát Sziklai Jenő, a szegedi kereskedő-ifjak társulatának jegyzője nyitotta meg. Utána Komlós Armin, a szabadkai társulat titkára mondott lelkes felköszöntőt, melyben a szívélyes és testvéries fogadtatásért köszönetét fejezte ki a szegedieknek és azokat közös működésre, valamint a látogatás viszonzására hívta föl. Felköszöntőket mondtak még Csillag L. a szabadkaiakra, dr. Csillag Károly humoros tőzstban méltatta a mai összejövetelt és összetartásra hívta föl a kereskedő-ifjakat. Az időközben megérkezett szegedi társulati elnök, Weiner Miksa, hosszabb beszéddel fejezte ki, hogy a vasárnapi munkaszünet eszméje, mely épp a szegedi országos értekezletből lett a parlamenthez fölterjesztve, testet öltvén, az már is igazolja a belé helyezett reményeket, amennyiben alkalom adatott arra, hogy nem csak az egy városban lévő kereskedők és kereskedő-ifjak, de a szomszédos városok is egymással közelebbről érintkezzenek és egymást becsülni tanulják, élteni a kezdeményező és minden szépért lelkesedni tudó szabadkaikat. Az ebéd további folyamán tőzstot mondott dr. Klein szabadkai orvos és dr. Braun Károly szabadkai ügyvédjelölt, valamint Fellegi Antal. Az ebéd végeztével a társaság meglátogatta a fa (butor-) kiállítás, a szegedi kereskedő-ifjak társulatának helyiségeit, továbbá az újszegedi ligetet és a Stefánia sétányt, hol a társaság vacsorázott és háromnegyed 9 órakor visszatért Szabadkára. A szegedi társulat valószínűleg meg e hó folyamán visszaadja a látogatást a palicsi fűrdőben.

Ipartestületi ülés. A zombori ált. ipartestület 1891. évi augusztus hó 20-án délelőtt 1/2 11 órakor, a városháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. — Tárgya: 1. Előterjesztés testületi zászló beszerzése, ennek ünnepélyes felszentelése és az esetleg felmerülő költségek mikénti fedezése iránt. 2. Netaláni indítványok, melyek azonban alapszabályaink II. § a értelmében 8 nappal előbb az előjáróságnak írásban beadandók. — Figyelmeztetés. Ha a tagok 1/4 része a közgyűlésen meg nem jelennek, 8 napon belül új közgyűlés fog összehívattatni. Zombor, 1891. évi augusztus hó 7-én. Husveth István, ipt. elnök.

Közvacsora. A zombori kaszinó-egyleti dalárda a pécsi dalárda híres tenoristájának: Hoffer Károlynak tiszteletére, ki leányának dr. Kollár Győző ügyvéddel történt eljegyzése alkalmából Zomborban időzött, kedélyes társas-estelt rendezett.

Táncpróba lesz holnap este 6 órakor az „Elefánt“ vendéglő nagytermében. A meghívón nincsen ugyan megemlítve, hogy ki rendezzi, de azt beszélük, hogy Endrédi Márton a budapesti vívó- és táncmester fogja ezen a zártkörű táncestélyen tanítványai haladását bemutatni.

Gözfürdő A helybeli gözfürdő a napokban megnyitott és a közönség rendelkezésére áll.

— Ilyen korán? kérdém.
— Igen, a mily korán csak látni lehet.
Szegény Tom, gondolám. Aztán megcsókoltam John-t s mondtam:

— Bujj vissza az ágyba, édes fiam s hagy engem ismét elaludni. Reggeli után készitek neked egy sipot.
— Oh igazán? — s az angyal rögtön fiuvá változott.
— Igen, igen. Csak menj már.
— Egy bangos sipot, egy igazi jó sipot?
Igen, de csak úgy, ha rögtön lefekszel.
Eltávozott. Megfordultam s behunytam szememeit. A madarak csicseregése hangosabbá kezdett válni; gondolataim ismét zétfoszladoztak; úgy éreztem mintha felhők közt usznék; körülöttem Johnra hasonló cherubok ezrei éjjeli pantallóban.
— Harry bácsi.

Isten meg ne hallgassa kívánságomat mit ekkor Egnek eresztettem.
— Harry bácsi!
— Majd megtanítalak kölyök, gondolám. Talán ha rekedtté hagyom ordítani, békét fog hagyni.
— Harr—i—i—y bá—csi!
— Csak tivólsz, ördögfia! gondolám. Sikertült az álmod kiverend szememből, most lakolj érte. Egyszerre álmos hangokat hallottam, néhány szót, mely megrémített. Toddí mormogása volt.
— A ke—je—ke—ket aka—jom létni.
— John! kiálték abbéli rémületemben, hogy még Toddí is feltalál ebredni, mit akarsz?

— Harry bácsi!
— Mi kell!
— Harry bácsi, miféle fából fogsz sipot csinálni?
— Nem csinálók semmiféle — egy nagy botot fogok vágni, hogy elpáhojjalak vele, mert nem tudsz nyugodtan lenni.
— Papa nem bortal üt minket, csak a kezével.
Egek! Papa! papa! papa! Sohsem lesz vége ennek az örökös idézetnek? Rémmülett tapasztaltam, hogy fokozatosan gyűlöletet kezdek érezni kitűnő sógorom, a „papa“ iránt. Egy dolog biztos volt, tovább aludni lehetetlen. Gyorsan felöltöztem s a kertbe mentem. A vi-

rágok bája és illata a regg levegőjében visszaadta nyugalmamat. Két órával később a csengő reggelihez hívtott, John pedig így fogadott:
— Hol voltál Harry bácsi? Az egész házban hiába kerestünk össze-vissza.

Ehesen fogtam a reggelihez, s jó kedvvel néztem John és Toddí munkálkodását is a villa s kessel. Egy darabig mohón ettek, majd jóllakva, nyelvök is megeredt.

— Hajji bácsi, jegyzé meg Toddí olyan nagy-nagy toffej van fent a szobádban.
— Mi az a toffej?

— Azt hiszem koffert akar mondani, felelt John. Rémitő gondolatom támadt. Felrohantam szobámba. Igen, valóban koffert akart mondani. Irtozatosan össze-vissza hevert előttem annak egész tartalma. Teteje leszakítva fektűt a földön a többi holmi közt, homoru ölében összegyömöszölve frakkom. Dühösen kaptam fel onnan, s kigöngyölve — ime kipottyant belőle ama pokoli bubák egyike! Ugyanekkor az ajtóból halatszott fel az ordítás.
— Kivetted a bubámat a bölcőjéből, jingatni akajom a bubámat — mi — mi — ü — ü —

— Te gazfickó! ordítottam, igen ordítottam, anynira dühbe jöttem. Nagy kedvem volna a torkodat elmeteszni! Előhívtam a cselédet s megkértem hol van a kulcsa az ajtónak, mely a szobámat elválasztja a gyermekektől.
— Uram, felelt, Toddí átbajította a falon.
— Van itt lakatos a faluban?
— Nincs uram, a legközelebbi Patersonban lakik.
— Van kocsis a házban?
— Van, uram.
— Lóhalálában menjen Patersonba. Küldd ide.

Délután Miss Mayton számára el akartam készíteni a csokrot. Csokrot kötni mindig kedves foglalkozásom volt, s különösen, midőn ennyi virágból a színek ezreit állíthattam össze. S erre a mostani alkalomra oly kedvvel fogtam munkához, mint sohse azelőtt. Nem mintha szerelmes lettem volna Miss Maytonba, az ember tisztességgel csodálhat egy

szép, kedves nő, a nélkül, hogy szerelmes volna bele: örömet találhat abban, ha gyönyört okoz neki a nélkül, hogy szükségét érezné annak, hogy e nő viszonzásul ön magát adja. Mióta férfivá lettem, mindig szarkasztikusán mosolyogtam a szerelmesek nagylelkűsége felett, nekem úgy tetszik, hogy ezek óriási árt követelnek azért amit adnak. Az én érzelmeim nem ilyenek voltak Miss Mayton iránt. Voltak hajdan pogányok, kik drága ajándékokat áldoztak isteneiknek pusztán ajátosságból, anélkül, hogy valaha remélhették volna, hogy isteneik társukká fogadják. Sohsem ajánlottam Miss Maytonnak udvariasságot, mely közelebb nem hozott volna e pogányokhoz. Minden új virággal, melyet a csokorhoz csatoltam, nőtt evvel együtt meglegegedésem is arra a gondolatra, mennyire fog ő örvendeni tapintatos ajándékomnak.

Végre elkészült, de örömmel hirtelen beborult arra a gondolatra, hogy mit fog szólni ehhez a világhoz? Ha Hillcrest helyett New-Yorkban lettünk volna, ott a virágáros a küldőnc s ő rajta kívül senki sem tudna a dologról; de itt, hol a benszülött fecsegők száza mindenkit és mindenkinek ügyét-baját ismerik, bizony féltem a tracsztól. Mikének a kocsinak diskréciónájában meg lehetett ugyan bizni — volt alkalmam eddig már kismerni — de hát mindenki tudja, hogy kinek a kocsis, s mindenki tudja, hogy én vagyok most e házban az egyedüli férfi. Ah! de megvan. Láttam fenn a könyvszekrény fiókjában egy csinos skatulyát, ebbe épen beleferne. Megtaláltam. Fenekére névjegyet tettem — nem kell félni attól, hogy egy nő meg ne találja egy csokor küldőjének a névjegyet — szépen elhelyeztem benne a csokrot s Mike felkeresésére indultam. Bizalmasan mosolygott, midőn küldetése természet megmágyarátam neki s balkan biztosított:
— Oly ügyesen végzem el, mint senki más, uram. Jóbán vagyok ott a szakácsossal, majd beereszt a hátsútsó kapun. Az angyalokom kívül nem fog meglátni senki, azok pedig nem árulják el, a mit látnak.

— Jól van Mike, fogd ezt a dollárt. A skatulyát megtalálod a fogas mellett az előszobában.
Félórával ezután, szobám ablakában ülve, észrevettem Mikét az utcán, a mint csinosan meghorotvál-

kozv
kezé
lem
volta
után
egy
tért
katul
a tér
fordit
jekek
bizony
vevőin
nem a
lemről
és Éva
ség, id
emléke
ven na
minden
lön me
épités
cig rán
hangsu

Melléklet a „Bácska“ 62-ik számához.

Egy ifju halála. Megdöbbentő hír járt tegnap

szőlő-szárja városunkban. Egy fiatal ember gyászos ki-
multáról beszéltek. A szerencsétlen ifju Radány topolyai
gyógyszerész Felix nevű joghallgató fia, kit vadászat
közben véletlenül talált a golyó s kioltotta életét. Az
esetről a „Magyar Hírlap“ a következőket írja: Topolyán
megrendítő szerencsétlenség történt, mely Bács megyének
két népszerű és tekintélyes családjára gyászt és szo-
morságot hozott. Radimeczky Ferenc, Topolya jegyző-
jének fia, f. hó 11-én délelőtt 10 órakor legjobb bar-
átjával, Radány Félix másodéves joghallgatóval a topo-
lyai gyógyszerészarságnál egyetlen fiával kikocsizott vad-
ászni a határba. A mint a kocsirol lezártak, Radimeczky
puskájára elállt és a szerencsétlen Radány Félix szíven
találva, halva rogyott a földre. Radimeczky hazarohant
és szobájában agyon akarta magát löni, de a feleségének
felkiáltására megállt, utána mentek és kivették kezéből a fegyvert. Radány Félixet, aki
Czorda Bódog államtitkárnak unokaöccse, szerdán
delután temették el öríasi részvét mellett.

A bacs-tiszai ármentesítő társulat e hó

egész nap folytatta Zentán a múlt hó 28-án félbe-
szakadt közgyűlést, de a tárgysorozatot még sem meri-
tette ki. A gyűlés háromnegyedrészé — írja levelezőnk
— a parallel árkok kérdésének vitatásában telt el.
Tértek Tóth József, Kálló kir. mérnök, Király dr., Grün-
baum dr., Milkó dr., Tripolszky Kozics István vitat-
koztak és kiderült, hogy a 8 kros munka 28 krajcár
adott ki, az árkok károsak, sőt hogy azok vonását a
közgyűlés sohasem rendelte el; miért is a társulat igaz-
gató-műnöke ellen vizsgálat rendelkezett el. A felső és
alsó érdekesség érdekei keresztvevén egymást, minkét
felváltó oltajt, azért már évek előtt kimondták a
likvidációt, most módosított főlött vitatkoztak, a vége
az lett, hogy mindkét fél bizottságot küldött ki. A sta-
tutum tárgyalása a likvidáció megtörténte utánra, ad
gracias calendas halasztották, minek következtében a
rendeletlen állapot tovább tart.

Dalestély Filipován. A filipovai zenekedvelő

ifjuság f. hó 8-án sikerült zene- és dalestélyt rendezett.
A műsor a következő volt: 1. Nyitány. „Dichter u.
Bauer“ Supptól. Előadta a zenekar, zongorán 4 kézre
kísérte Haasz M. és Dickmann F. 2. „Büsan dalol“,
férfinegyes Hoffer Károlytól. Enekelte az ifjusági da-
lárd. 3. „Elore!“ Tóth Kálmántól. Szavalt Szendelbach
János. 4. „Aria“, quintett Rossinótól. Előadta Dickmann
Ferenc, Filler György, Haasz Mihály, Léh Fülöp, Rack
Károly és Léh Jakab. 5. „Viharban“, férfinegyes Dür-
nertől. 6. „Die Forelle“, Polka concertante Strobltól.
Előadta a zenekar 4 kezes zongorakísérettel. 7. „Wein-
galdop“, férfinegyes Kuntze C-től. 8. Magyar népdalok.
Zenekarra átírta Léh Jakab. Előadta a zenekar. 9. „A
veteránok“, férfinegyes Szentirmaytól. 10. Induló. Ját-
szolta a zenekar. A zenekar és dalárda tagjai: Dick-
mann Ferenc, Haasz Mihály, Hönisch Ferenc, Kopschitz
János, König Antal, Léh Fülöp, Léh Jakab, Léh Má-
tyas, Milla Antal, Piller György, Rack Károly, Steltzer
Éndre, Szendelbach János és Werni János. E műsor
minden egyes számát zajosan megtapsolták, kivált a
magyar népdalok tetszettek. Vendég volt Zomborból,
Hódvágásról, Brestováról, Veprováról, Obrováról és
Lalityól. A befolyt belépti díjak éppen fedezik a ki-
adásokat. Felülvezetések befolyt 11 frt. Ezen összeg
az olvasókör könyvtárába kizárólagos eredeti magyar
művek beszerzésére fordították. Felülvezettek: Martin Jó-
zsef, Horvánszky Gyula egyenként 1 frt 80 krt; Trisch-
ler F. Ferenc (Hódvágás), Gyarmathy Ferenc, N. N.
1—1 frt; Bayer Alajos, Schmidt József 80—80 krt;
Scultély Andor (Veprováé) 60 krt; Horváth György
(Veprováé) 40—40 krt. Végh Rezső 1 frt. Az adakozók-
nak ez uton mond köszönetet a rendezőség.

Szerencsétlenség. Az épülő honvédségi lak-

tanya tetőzetéről szerdán egy ács munkás leesett. Szabó
Jánosnak hívták a szerencsétlen 19 éves ácsot s Hód-
mező-Vásárhelyről való. Az épületnél épp a szarufákat
rakták föl s Szabó János ezeknek felső végéit igazgatta;
tehát innen, az épület legmagasabb helyéről zuhant alá,

előbb az állványra, onnan meg a padlásra. Sérülései
életveszélyesek; a minek folytán még aznap este be-
szállították őt a városi kórházba.

A bezdáni számadások.

Bezdanból a kö-
vetkező sorokat vesszük: A folyó hó 10-én megtartott
számvizsgáló közgyűlésen kiderült hogy — a „Zombor
és Vidék“ nek egyik legutóbbi számában közölt hír,
mely szerint az ottani bíró 1300 frtot sikasztott volna
— valótlan.

Eljegyzés.

Dr. Kollár György ügyvéd, e hó 10-én
eljegyezte Hoffer Melánia kisasszonyt, Hoffer Károlynak,
a pécsi székesegyház karnagyának leányát.

Apatinban az ifjuság e hó 15-én,

az ottani
bucsu alkalmával bált fog rendezni. Az apatini buc-
súbalok kitünő hírek örvendenek a környék táncoló ifju-
sága körében s a mint hírlík, az idei sem fog elmaradni
az előző évekéi mögött.

A tökekamat- és járadékadó kivetése és

nyilvántartása körüli eljárás egyszerűsítése céljából elren-
delte a pénzügyminiszter, hogy az eddig vezetett törzs-
könyv-kivetési lajstrom, kivetési irat, telekkönyvi végzések
bejegyzésére vonatkozó jegyzékek s a pőr alá került tö-
kékről szóló jegyzék közül a jövő évtől kezdve csakis
a törzskönyv (törzsivek alakjában) s a kivetési lajstrom
maradjanak érvényben. Az említett jegyzékekben foglalt
adatok tehát ezentul minden adóóra nézve külön-külön,
öt évre berendezett törzsivekbe lesznek fölveendőek. E
törzsivek a kataszteri birtok-ivekhez hasonlóan közönség-
ként külön csomagban betűsorrendben örendők meg s
minden egyes ily csomagba az adózók törzsivei szintén
betűsorrendben helyezendők el. A miniszter meghagyta
a pénzügyigazgatóságok főnökeinek, hogy a szóban forgó
törzsivekre nézve oly formán intézkedjenek, hogy azokba
nemcsak az ezután beérkező bírósági végzések, jegyzékek
stb. adatai, hanem a folyó évi adókivetési időszak beálltaig
a törzskönyvekbe szabályszerűen fölvevett, s a jövő évi
adókivetésnél szintén fölhasználandó adatok is fölveessenek.
Végül szoros köteletségüké tette a miniszter a pénzügyigazgatóságok főnökeinek a gondoskodást arról,
hogy a törzsiveket csakis teljesen hozzáértő s erre már
előre beoktatott tisztviselők vezessék; s elvárja tőlük,
hogy e munkálatok helyességéről személyesen vagy
helyettesik által yakori fölülvizsgálat után meggyőződést
szerezzenek s a netán mutatkozó hiányok pótlására nézve
késelemel nélkül intézkedjenek.

Gyapju, vagy vászon? Pettenkofer udvari

tanácsos a müncheni orvosi kongresszuson e cim alatt
érkezletet tartott, amelyben nagyon sok érdekes dolgot
mondott el. A többek között annak a hitének ad kifeje-
zést, hogy ép oly egészségesen öltözködhettünk vászon
ruhába, mint a divatos gyapju ruhába, főképen, ha gon-
dot fordítunk arra, hogy a ruha kellően szellős legyen
és hogy a hó veszteség közvetlenül a bőrfelületről me-
lehetősen csekély legyen. Amiket mi meghűlés által
keletkezett betegségnek tartunk, azok nem akként ke-
letkeznek, hogy tényleg több hőt veszítünk, ellenkezőleg
azért támadnak, hogy a hőségből a kelleténél többet
tartunk vissza. Ha a vászon közelebb van, ez által
ép úgy megakadályozhatjuk a hővesztéséget, mint akár
a gyapju szövettel. Az alsóbbrendű nép, amely eddig is
folyton a gorbomba vászon-szövetet használta, egyáltalán
nem érzi szükségét a gyapjunak. És ezért az újabb
vászon-ivar fejlesztése is ebben az irányban halad előre.
Különben a jeles felolvasó megjegyzi, hogy ha a vászon,
különösen pedig a fehérneműek, meglehetősen mérsékelt
tartóssága miatt panasz van, annak azok az okai, akik
panaszokodnak, mert pl. a fehérneműeket a tulságos
keményítés rongálja leginkább. A keményítéssel szakítu-
nunk kell, vagy legfeljebb csak a gallér és kézelő ke-
ményítésére kell szorítkoznunk.

Táncmulatság O-Kanizsán.

Az ó-kanizsai
ipartestület házvételi alapja gyarapítására a szegedi pol-
gári dalkör közreműködésével augusztus hó 15-én Nagy
Lajos kethelyiségében (kedvezőtlen idő esetén a tán-
csteremben) dalestélyvel egybekötött nyári táncmulatságot
rendez. Beléptidij: személyjegy 50 kr, családjegy 1 frt
20 kr. Kezdeté delután 6 órakor. Felülvezetések köz-
szóval vétetnek és hírlapilag nyugtáztatnak.

Trogmeyer contra Tarnóczy.

Mind a
kettő tűzifeskendő-gyáros (előbbinek Ujvidéken, utóbbi-
nak a fővárosban van a telepe). Nem esoda tehát, ha
a konkurrenca mérges viszonyokat szült a kettő között.
És ennek a viszonyoknak a kifolyása az a körözvény,
melyet Trogmeyer a napokban kibocsátott s a melyet
nagy számban terjeszt. E nyilatkozat a következő:
Egy budapesti tűzifeskendő-gyáros és országgyűlési
képviselő! Jezsuiták a frakkban, ki nem ismeri lételliket,
ki nem tudja, hogy feltalálhatók ők a társadalomnak
minden körében és rétegeiben, a hol ők az idő folya-
mához külsőleg alkalmazkodnak, hogy azt azután saját
céljaikra kiaknázzák. — És ilyen jezuiták a frakkban
még az iparosok körébe is befészkelődnek, azaz az én
jezsuitám a frakkban az iparost játsza, mivel ezen álarc
reá nézve legcélszerűbbnek mutatkozik, hogy vele belső
fekete szándékát elrejtse, miután az iparos alárcát el-
fogulatlan és eléggé bizalmat gerjesztőnek látja, hogy
ez alatt saját nyereszkesedési vágyát kielégítse. Az én
jezsuitám a frakkban tűzifeskendő-gyáros és országgyű-
lési képviselő. Oly címek, a melyek hihetővé teszik, hogy
ez ember szilárd, jellemes, becsületes mint egyén, mint
iparos, mint konkurrens, mint üzletember; e helyett
azonban vajmi keserű tapasztalatokat szereztem róla.
Ezen jó ember egy ajánlati tárgyalásra jő, mondjuk
Bács-Bodrogh megyébe, avagy Fogaras megyébe; törekvő
konkurrenca fenyegeti őt a térről leszorítai, azonnal fel-
fogja jezsuitám helyzetét, leszorítja az árakat — és ő lesz a
vállalkozó; felmenti azonban önmagát az erre vonatkozó
kötelezettségei alól és megtagadja egészen egyszerűen
a szállítási eszközését az általa meghatározott árakért.
Nem volna-e eme perfid ténykedés megtorlandó és ezen
iparos és országgyűlési képviselő hatóságilag minden
további szállítási tárgyalástól kizárandó?! Ezen ember
továbbá személyemben kellemetlen konkurrensét lát lé-
telésűni és a helyett, hogy velem a konkurrenca iránti
küzdést emberiesen és nyíltan megkísérelné, még oly
gyalázatos, hogy könyvvivőmet és levelezőmet megvesz-
tegetni törekszik, hogy ellenem áruló legyen és őt eset-
leg táviratilag értesítse, ha valakivel üzlet dolgában
alkuba bocsátkozom; oly jellemtelen ő, hogy munká-
saimat is megvesztegetni iparkodik, hogy ily módon
gyáram legbelsőbb eseményeivel megismerkedhessem, és
ily megvető módon cselekszik egy iparos és országgyű-
lési képviselő; nem-e felette enyhe az elnevezés „gya-
lázatos“, „jellemtelen“, „megvető“ az ily ténykedésért?!
Hogy engem, a mint csak lehetséges, mindenütt gyaláz,
feletem és gyártmányaim felett a legalább való hazug-
ságokat kohlja és koholtatja, hogy denunciók, tényeket
elferdít és kiforgat, hogy miniszteri leiratokat céljának
megfelelőleg átalakít, értelmét változtatja, azoknak reá
nézve kedvezőbb hangzatot ad, mindezek után nem esodá-
landó; erkölcsi tulsúlyom tudatában megengedhetem
azonban magamnak mindezekért eme iparosnak és or-
szággyűlési képviselőnek megvetéssel fizetni; nem
találom érdemesnek vele bővebben foglalkozni, hanem
csak jezuita alárcát akartam kissé tágitni; ha minden
nem volna elegendő, akkor arcáról még az alárcot is
letépem, hadd ismerje meg a világ a tűzifeskendő-
gyárost és országgyűlési képviselőt, a jezsuitát a frakk-
ban! — Ujvidék, 1891. évi augusztus hóban. Trog-
meyer Gyula.

Haynau a honvédekért.

Haynau tábornok
nagy az 1848—49-iki magyar szabadságharcban rok-
kantá vált vagy megbérelt es. és kir. katonák és ma-
gyar honvédek javára alapítványt tett, a melynek ala-
pítványi helyeire most a honvédelmi miniszterium pályá-
zatot hirdet. Az 1848—49-iki honvédek részére jelenleg
127 hely van rendszeresítve, vannak napi 35, 24 1/2 és
17 1/2 kros helyek. Igényt tarthatnak ily helyekre mind-
azok, akik valamely testtag elvesztése, avagy kapott
lösebet következtében nyomorékká váltak és pedig a szerint,
a mint teljesen vagy csak részben munkaképtelenek,
35, avagy 24 1/2 s illetőleg 17 1/2 kros napi segélyben
résztelnek. A sebesülést, keresetképtelenséget, 1848—
49-iki honvédszolgálatot és vagyontalanságot igazoló ok-
mányokkal ellátott folyamodványok a honvédelmi mi-
niszteriumhoz nyújthatók be.

Felakasztotta magát.

Kis-Hegyiesen Berger

kozva, felöltözve s kikéfélye haladt el, himbálva nagy
kezeben a dobozt.

Fejem tele volt kellemes gondolatokkal, midőn
lementem a vacsorához. Kis barátaim is szokatlanul jók
voltak, keveset beszéltek, s nagy örömmre vacsora
után mindjárt az ágyba kiváncsoztak. Toddi ekkor eltűnt
egy pillanatra valamerre, s rengetegül elszontyolodva
tert vissza.

— Nem találok a bubám bölcsőjét — azt a
katulyát.

— Sebaj, öregem, mondám én szeliden. Gyere ide
a terlenre, majd nyugalunk egyet.

— De én akajom a bubám bölcsőjét, mondá ki-
fordítva alsó ajkát megindítóan.

Emlékeztem tapasztalataimra, midőn Toddi a ke-
jekeket akarta látni, s remegtem.

— Toddi, mondám oly rábeszélő hangon, hogy
bizonyára ezeket érne meg nekem, ha mint kereskedő
vevőmmel szemben ilyet tudnék alkalmazni, Toddi,
nem akarsz nyugalni a hátamon?

— Nem, akajom a bubám bölcsőjét.

— Nem akarod, hogy meséljek valamit?

Egy pillanatra Toddi arca roppant belső küzde-
lemről tett tanúságot, versenyre keltek benne Ádám ur
és Éva anyának s győzött benne a természetes gyöngé-
ség, mondván:

— Akajom.

— Miről meséljek?

— Noé bájájáról.

— Jó, mondám s előkerestem a bibliát, hogy
emlékembe hozzam a történetet. „Egyszer tehát negy-
ven nap és negyven éjjel szakadt az eső s a világon
mindenki belefuladt a nagy vízbe, kivéve Noét, ki meg-
lőn mentve egész háznépével egy bárkában, melynek
építését az Ur elrendelée.“

— Harry bácsi, szolt John, miután vagy két per-
cig rábámult, azt hiszed, hogy ez a Noé története?

— Persze, John, hisz itt van a bibliában.

— No én nem tartom annak, mondá, minden szót
hangsúlyozva.

— Azt kell hinnem, hogy a bibliák különbözök,
John, mond el hát a te variációd.

— Elmondok. „Nagyon elszomorodott egykor az
Ur, mert rosszak voltak az emberek, s megbánta, hogy
valamit is létrehozott a világból. De Noé jó volt, s az
Ur meghagyta neki, hogy építsen egy nagy bárkát s
aztán mindenki megfuladt csak Noé és kis fia és lányai
és kutyuskái és cicái és tehenei és mindene a bárkában
épen maradtak. Noé figyelmeztette a népet, hogy javul-
jon meg s hártsa el a nagy esőt. De ezek így feleltek,
hogy ha esik, majd otthon maradunk, mások ismét így
szóltak, bánom is én ha esik, van esernyőm.

Hanem aztán ugy szakadt az eső, hogy mindnyáján
házaikba menekültek, s a víz ellepte azt, felmentek a
padlásra, a víz utánok, fel a háztetőre, a víz is, fel
végre a magas fák tetejére s hegyekre de egy sem me-
nekült meg Noén kívül. Negyven nap mulva az eső
elállt. Noé kijött egész háznépével s a világon minden
az övé lett.“ No most mesélj mást.

Elhatároztam, hogy nem leckéztetem meg magamat
újra a bibliából, ismereteim e téren nem bátorítottak
újabb kísérletre. Csatamesét kísérlettem meg.

— Tudjátok-e, mi az a háború? kérdém.

— Hogyne, papa is volt, mondá John, nagy kardja
is van neki, ott lóg a falon.

Ott függött valóban. Az a különbség, mely ama
borzasztó harcér, hol e kardot Tom kezében villogni
láttam, s e békés szoba közt volt, ábrándozásba ejtet,
melyből John kiáltása költött fel.

— Hát nem akarsz mesélni?

— De igen. Egyszer a háboruban, nagy szabad
mezőségen szembejött egymással a két ellenséges lovas-
ság. Midőn közelebb értek egymáshoz, megsarkantyuz-
ták lovaikat s kirántották kardjaikat, hogy megöljék
egymást. Egyszerre egy kis fiu szaladt el köztük az uton,
ki füveket szedett volt a mezőn édes anyja számára s
futva a tomboló lovaság elől, elbukott s keservesen
sirt. Valaki elkialtotta magát „Megálj!“ és mindkét
sereg megállt. Egy katona lészállt lováról és felemelte
a kis fiut — akkora lehetett mint te vagy John, — s
megsimogatta arcát, hogy megnyugtassa, ekkor a másik

seregéből is jött egy katona, hogy megnézzék mi a baj
majd mindkét oldalról jöttek többen, s midőn a kis fiu
magához térve hazafelé indult, a katonák is visszala-
goltak a honnan jöttek, semmi kedvet nem éreztek
többé, hogy egymást megöljék.

— Oh Harry bácsi, az egy borzasztó jó katona
lehetett, ki lézállt lováról, hogy megmentsen a kis fiut.

— Ugy-e John? mit gondolsz, ki volt az?

— Nem tudom.

— Az a te papád volt.

— Oh—h—h! Ha Tom fiának ezt az átszellemilt
arcát láthatta volna, melylyel rám nézett, bizonyára
kárpótlást talált volna benne azért, hogy a katonai pá-
lyát a békés polgárral cserélte fel.

— Én is szejetnék katona lenni, jegyezte meg
Toddi, kire szintén nem csekély benyomást tett a tör-
ténét, volna egy nagy kajdom s levágnék vele min-
denkit. — És akajom a bubámnak a bölcsőjét.

— Oh te állhatatos kis kobold! Hát sohasem lesz
már vége?

— Jaj be szeretném, ha papa most haza jönne!

— Miért John?

— Ugy kívánnám szeretni érte, hogy azt a kis
fiut megmentette a háboruban.

— Hajji bácsi, akajom a bubámnak a bölcsőjét, mert
a bubám is benne van és akajom látni őtet, így sza-
valt Toddi.

— Ugye, hogy az isten nagyon szereti a papát,
mert ezt a jó dolgot tette?

— Bizonyos vagyok benne John.

— Az isten nagyon szejeti papát és én is szeje-
tem az istent. — És akajom a bubámat és a bölcsőt.

— Toddi, én nem tudom hol a bölcső vagy a
buba, majd megkérlet holnap.

— Isten a mennyországba fogja vinni a papát,
ugy-e? mondá John.

— A mennyországba megy a papa és John és
én és a buba.

Tiszta szívű kis ártatlanok! milyen tiszta, szeny-
telen a ti szeretetetek.

Armin kereskedő f. hó 7-én a délelőtti órákban, saját háza padlásán, ismeretlen okból felakasztotta magát. Neje és 3 kiskorú gyermeke siratja.

A zombori kereskedő ifjuság f. évi aug. 16-án, a „Csitaonica“ vendéglőjében a létesítendő „kereskedő ifjak betegsegélyző-egylet“ alapja javára zártkörű tanfűtérkét rendez. Kezdeté 8 1/2 órakor. Belépőjegy személyenként 60 kr. Családjegy 1 f. 50 kr. Felülvezetéseket elfogadtatnak. Jegyek előre válthatók Mayer és Thum és Karakasevics Milivoj urak üzletében. A hölgyeket kéri a rendezőség, hogy minél egyszerűbb tojletben jelenjenek meg.

Bajsa község elhatározta, hogy a nemrég szervezett községi rendőrség számára laktanyát fog építeni. A határozat jóváhagyásáért végett most a vármegyénél van.

Fizetési képtelenség. A bécsi Kreditoreneverein Zsekits G. V. ó bécsi cég fizetési képtelenségéről tesz jelentést.

A lovagias Bácska. Egy fővárosi lap a következőket írja: Zombori levelezőnk csinos kis összeállítását küldött be hozzánk, a mely élénk tanúságot tehet a bácskai ifjuság harcias érületéről. A zombori királyi ügyészség ugyanis a közelmúltban a következők ellen tett vádindítványt párbajvívás és párvadára való kihívás miatt: Apáthy József, Vujevich Lajos, Speizer Agoston, dr. Drakulics Pál, dr. Kollár Győző, Szemző Károly, Roheim Zsig, dr. Kovacsics Cézár, Ferbach Károly, dr. Dudás Gyula és Czvetkovits. Csak igaz az, hogy a vér nem válik vízzé, a hol annyi a szép asszony és olyan tűzes a bor, mint a Bácskában. — Nekünk csak az a megjegyzésünk, hogy e liszta nem egészen teljes s ha egy kicsit gondolkoznánk, akadna még egy pár név. Nem akarjuk azonban a zombori levelezőt elszomorítani, aki bizonyára nem sokára pótolni fogja a névsort. Teljék benne a kedve.

Elhunytak névsora 1891. auguszt. 8—14-ig. 1891. aug. 8-án: Paresetits Mária, 4 éves, földm. leánya, Bánát 184. Lázits Veszanka, 8 hónapos, földm. leánya, Cservenka 370. — Aug. 9-én: Drvár Sztipán, 5 napos, napsz. fia, Bánát 187. — Aug. 10-én: Eimert Béla, 4 hetes, törtelen gyermek, Cservenka 375. — Aug. 11-én: Pekánovits Ferenc, 52 éves, földm. Pekánovits szállás. — Aug. 12-én: Benin Eszter, 2 éves, iparos leánya, Cservenka 290.

Városi ügyek.

Városi közgyűlés.

— Augusztus hó 11-én. —

Rendkívüli közgyűlést tartott Zombor város törvényhatósága e hó 11-én; a gyűlésen bizottsági tag alig jelent meg, amin különben a legjobban kihasználható munkaidőre való tekintettel nem is lehet csodálkozni; ezenfelül a gyűlés sem keesegtetett valami rendkívüli érdekességű tárgyakkal.

A belügyminiszter értesítette a város közönségét, hogy jövő hó 7-től 19-ig Budapesten szűnidei orvosi tanfolyam fog tartatni, melyre a hatósági orvosok figyelmét felhívja; célszerűnek tartja, ha azon az orvosok minél nagyobb számmal jelennek meg, miután ott olyan ismeretekre tehetnek szert, az orvosi tudomány oly vivmányairól szereshetnek tudomást, melyeket ismerők különösen a hatósági orvosi praxisis érdekében igen kívánatos. Egyben tudomásra hozza a miniszter, hogy hozzájárul a város oly határozatához, mely a kiküldendő orvos mérsékelt segélyben való részesítését mondja ki. A gyűlés a szűnidei tanfolyamra dr. Vadas kálmán főorvost küldi ki.

A Roheim Károly és fia vállalkozó cégnek a gyűlés a honvédelmi alapozási munkálatainak előfordult többlet kiadás fejében 3603 f. 38 krt utalványoz ki.

A honvédelmi alapozási munkák, miután azok a felhalmozódott felszerelvények elhelyezésére szűkeknél bizonyultak, megfelelően kibővítettek, ha a kincstár megfelelő összeget rendelkezésre bocsáj.

A népiszkolák részére kijelölendő tornahelyiség tárgyában a gyűlés azt határozta, hogy miután a belvárosban ilyen hely legkevésbé 100 f. r. terít, tornahelyül a bezdáni uton levő s a város tulajdonát képező raktárhelyiségeket jelöli ki.

A bukóváci 22 hold kaszáló és 104 hold tarlólegelő haszonbérbeadása iránt megtartott árverés eredménye az,

Pogopgatás. Szabad! kiálték.

Betopogott Mike titokzatos arckifejezéssel s átadott egy levelet s a skatulyát, melyben a csokor volt. Mit jelenthet ez? Hirtelen felbontottam a levelet, ugyanakkor Toddí felkiáltott:

— Oh! itt van az én bubámnak a bölcsője, elkaptam s kinyitotta a dobozt s kihuzta belőle — bubáját! Ajulás készült elfogni, s a levél nem igen volt vígasztaló hatású:

„Viszaktüldöm Burton urnak dobozát, melyet névjegyével ep most vettem. Azt kitaláltam, hogy a doboz tartalma valamelyik unokácsémnek a tulajdona, de egyáltalán nem tudom felfogni, miért küldte ezt nekem.“

— Toddí, rivalltam rá, midőn ez ölegettze gyala-zatos bubáját, hol vetted ezt a skatulyát?

— A juhafogas mellől, felelt minden félelem nélkül. Ott szoktam tajtani a könyvszekjény fiókban, de valaki kivette és csunya vijágotak jakott bele.

— Hova tetted a virágokat? kérdém.

— Eldobtam. Nekem nem kell csunya vijág a buba bölcsőjében. Látod, így jingatom az édest. S az emberi remények e kis rombolója békésen ringata s cirrogatta az én gyönyörű bokrétám e piszkos helyettesítőjét.

Két három pillanat alatt azonban rajtakaptam magamat azon, milyen remegve számítottam én Miss Mayton elismerésére, s mily különböző az attól, melyet vártam. Nevelésnek tüntem fel önmagam előtt, hogy én, ki annyi bölgyismeretség közt mindig fenn tudtam tartani józanságom és óvatosságomat; én, ki mindig azt az elvet hajtottam, hogy a férfiak addig nincs joga érdeklődni a nők iránt, míg tizezernyi jövedelme nincs évenként; én, ki örültseggel tartottam mindig, hogy az ember közeledjék egy nőhöz, míg annak jellemét kellőleg nem tanulmányozta, én keresztlukácsolva minden elveimen, odajutottam, hogy most gyengésemről meggyőzőn egy három esztendő kis semmirekellő s egy nyomorult buba!

hogy ezen területért 116 f. lett megajánlva. Az árverést a közgyűlés jóváhagyja.

Egyénhány apró ügy tárgyalása után az ülés véget ért.

Lóverseny Zomborban. A szeptember hó 20-án megtartandó megyei jellegű lóverseny helyéül a helybeli katonai gyakorlóteret, avagy a szivaci és sztapári országutak közötti városi földet jelölte ki egyelőre a választmány. Előbbi, vagyis a katonai gyakorlóteret alkalmasabbnak tartják s annak e célra való megnyerése végett tárgyalásba fognak bocsájtkozni a helybeli katonai és honvéd állomásparancsnoksággal; az esetben, ha nem sikerül e helyet megszerezni, a versenyek a szivaci és sztapári országutak közötti városi földeken fognak megtartatni.

Rendszeresen üzött alaptalan rágalmak.

A „Nemzet“ augusztus 13-iki számából.

A rágalmak, a melyeket Bácsvármegyéből egy pályán s élethivatásában elzüllött egyén a honvédelmi miniszterium államtitkára s Bács-Bodrog megye főispánja ellen egy szennyes röpiratban intézett, s a melyeknek némely vidéki s fővárosi zugzóságok is menhelyt nyújtottak hasábjaikon, sajnós, visszhangra találtak már egy számbavehető budapesti hírlapban is. Bebizonyult újra, hogy vannak körök, amelyek a szennyes ráfogások és üres vádaskodások pusztá, folytonos ismételtetésének mindig a bizonyítás nyomtatékát tulajdonítják s bármint rovvott előéletű s már nem is kétes jelentőségű egyén lármáját, ha elég hangos, a közvélemény szavának képesek vagy készek hinni. Nem szükséges ismételnünk, a mit e támadások forrásáról s jellegéről mult alkalommal már megjegyeztünk. De még sem hagyhatjuk említés nélkül, hogy midőn minden igazolás híján, csupán felületos olvasók megtévesztésére szánt, oda nem tartozó okmányokkal első látszatra is alig támogatott vádak emelnek kitűnő, különböző állásokban, hosszú pályán a közönség, valamint előjárók és alárendeltjeik bizalmát és ragaszkodását kiérdemelt oly férfiak ellen, aminők Gromon Dezső államtitkár és Sándor Béla főispán, még a leggyanakvóbban szigorú bíráló sem lehet bennük alapot bármint aggodalomra, hogy ez által a közügynek huszonöt év óta odaadással és önfeláldozással tett szolgálatukra árnyék boruljon. Épen az a körülmény, hogy az összes hazug állítások régmultra vonatkoznak, míg azoknak rosszhiszeműségéről tanuskodik, a kik ily mende-mondakra abban a hitben vetemedtek, hogy e miatt ellenbizonyítékok idézése meg lesz nehezítve vagy lehetlenné téve, leginkább kiűnteti, hogy sem nem bírhattak soha alappal, sem számba nem voltak vehetők soha ama tényezők által, a kiknek módjuk, hatalmuk, s kötelességük volt, illetékes bírálókat gyakorolni a nevezett kiváló férfiak hivatalos működéséről. Sem Bács megye közgyűlése, sem a belügyminiszterium előtt soha nem emeltetett adatokkal támogatott panasz, vagy tekintet érdemlő feljelentés a mult vagy a jelen főispán ténykedésére vonatkozólag; ellenkezőleg minden alkalmat felhasználta a vármegye közönsége, hogy irányukban elismerésének, tiszteletének s a közszeretnek adóját lerőjja. Hogy ez pamfletisták előtt csak szerkényt alkalom a tisztesség elleni tehetetlen düh és gyűlölet kifejezésére, az természetes; de ép oly természetes az is, hogy józan itéletű s egészséges erkölcsi érületű ember ily fajta kifakadásokkal szemben visszatörölésül csak az ignorálást gyakorolhatja.

Nőképzés és nevelés.

— Országos nőképző-egylet. —

A megoldásra váró társadalmi és nevelési kérdések sorában a nőnevelés egyike a legfontosabbaknak és legsürgősebbeknek. Reális korunk nap nap után, mondhatni világmegfordulással halad előre azon az uton, hogy a női nemet évezredes nimbuszától megfoszsa, az eszményiség, gyöngyesség piederstáljáról leszállítsa s belevonja a mindennapi munkálkodás forrongó légkörébe.

Korunk szelleme és viszonyai ugyszólván kényszerítik a nőt, hogy kilépve a család szűk köréből, biztossá magának az önálló megélhetés lehetőségét minden eshetőséggel szemben, sőt a családi élet körén belül is megkívánja, hogy a kenyérkereset nehéz munkájában, mely alatt az erős férfi is már-már roskadozni kezd, résztvegyen, s ő a gyöngye, megfelezzé azt az erőssel.

Kívül esnek e sorok célján fejtegetni azt, hogy e kényszer mennyiben hat vissza a nőnek természetétől nyert hivatása: a családiasság rovására, annyival inkább, mert e baj orvoslása csakis önmagából kifejlődő hosszabb társadalmi átalakulás útján várható.

Ha már a szűk családi körben, ugyszólván egyéni hivatás betöltésénél szükséges, hogy a nő nemcsak tudásával, hanem tudásával is birjon mindannak, ami női, hitvesi, anyai és háziasszonyi kötelességének teljesítéséhez megkívántatik, mennyivel inkább szükséges az oly nőnek, kit helyzete már eleve arra utal, hogy existenciája biztosítása végett, oda álljon a munka mezején a férfiak sorába s ugyanazon teendőknél hely álljon, hogy az ily nő birjon is ama feltételekkel, azokkal az ismeretekkel, a tudományokkal, a gyakorlatnak és testi erőnek azon fegyvereivel, melyek a nem neki szánt pályán számára győzelmet biztosítsanak.

A leányok nevelése és tanítása, mely ezelőtt a fiúkévál karöltve baladt egy darabon s aztán elválva tisztán a házi teendők elsajátítására szorítkozott, ma a kora gyermekévekben különválva, önállóan indul és halad tovább, atvevén az általános ismeretek köréből mindazt, a mi nem áll ellentétben a nő hivatásával, s fokozatosan és rendszeresen képezi és képesíti a leánygyermeket arra,

hogy a szükséges ismeretek birtokában önjerejéből is megélhessen.

De vajjon elég-e, ha a nőnevelő intézetek lehetővé teszik leányainknak a jelzett ismeretek elsajátítását s azon műveltségi fok megszerzését, mely őket sok tekintetben a férfiakkal egyenjogúságra helyezi?

Nem-e kell, hogy főként és első sorban tekintse hivatásának a nők nevelésére hivatott intézet, hogy a gondjaira bizott leányokban nemök gyöngéd tulajdonságait: a nőieséget, a családiasságot, háziasságot, gyöngédséget, szelidséget, nyájasságot ébressze fel és fokozza, hogy megismertesse hivatásának fenkölt és magasztos céljával, hogy az ismeretek elsajátításával ne tegye a nőt tudásában elbizakodott, száraz professzorral, hanem azok nyomán ráveesse ama lelki tulajdonságai felismerésére s szellemi tehetségei érvényesítésére, melyekkel az édes otthon, a boldog családi kört valóságos földi paradicsommá varázsolhatja.

Valóban ez az igazi nőnevelés célja s csak e két-tőnek helyes összekapcsolásával nevelhetünk a hazának és a társadalomnak hivatásuknak megfelelő, derék művelt magyar nőket.

E gondolatok foglalkoztattak bennünket, midőn egy ismert kitűnő leánynevelő-intézet: az országos nőképzőegylet által fenntartott fővárosi zöldfa-utcai tanintézetnek idei évzáró ünnepélyén megjelentünk.

Mert a mi eddig mint homályos vágy és sejtélem élt lelkünkben a nők igazi hivatásáról, a helyes nőnevelésről, azt itt szemtől-szemben megtestesítve láttuk. Láttuk fokról-fokra mint egy piramis lépcsőfokait, a picike esőpp kis leánykától, a kit sirva hoztak ide édes anyja vagy a kisedővönő megszokott köréből, a felserdült, kifejlett, világba lépni készülő leányig, a ki immár képesítve van, hogy maga vegye át azon újabb leánynevelés vezetését és nevelését, mely most jut oda, a hol ő néhány év előtt kezdete.

Felleges dolog volna e helyen, az orsz. nőképzőegylet kitűnő tanintézetének ugys jó ismert szervezetével foglalkoznunk. Hivatását, célját és rövid történetét azonban legyen szabad az intézetet fenntartó egyesület ez évi közgyűlésén Veress Pálné szül. Beniczky Hermin elnökő megnyitó beszéde alapján a következőkben ismertetni:

„A 60-as évek végén, nőnevelés előmozdítása érdekében, jelentékeny mozgalom jött létre. A kezdené nyezést e téren a nőképzőegylet indította meg, mely célul tűzte ki, hogy a nők értelmi kiképzetése magasabb fokra emeltessek.“

A „Nőképzőegylet“ célja elérésére három irányban tevékenykedik; egyik eszköztől választotta azt, hogy 1869 ben egy kérvényt nyújtott be a képviselőházhoz felsőbb leányiskolák felállítására érdekében, 9000 nő aláírásával támogatva. E kérvényt Deák Ferenc tette le a ház asztalára, mely a közoktatásügyi miniszternek lett kiadva „intézkedés végett.“ Ezen kérvény alapján, melyben az előadandó tantárgyak voltak kijelölve, létesültek hazánkban a felsőbb leányiskolák.

Másik eszközt — ezt megelőzőleg 1867-ben — egy leánynevelő-tanintézetet létesített az egylet, melyben elveinek megvalósítására egy állította össze a tantvert, hogy a növendékeknek, ha a közép-tanfolyamot befejezték, hol máris szép ismeretkör szereshettek s már elértek 14—15 éves korukat, a lélektan, gondolkodás, egészség, nevelés és módszertan, az eszhetika, magyar irodalomtörténet, chemia adassék elő a három legfelső osztályban. Örömmel tekinthetünk ez intézetünkre, mely nemcsak hazánkban, de külföldön is ritkítja párját.

Egyletünknek még harmadik feladata is van, melyet szintén szem előtt kell tartania; ez pedig az, hogy a nőnevelés terén minden mozzanatot éber figyelemmel kísérjen, ug hazánkban, mint a külföldön is; kövesse és létesítse mindazt, a mi jó, a ferde irányt pedig törekedjék megcáfolni, hogy az e téren nebezen kivívott eredmény kődfátyolképen el ne tűnjék, hanem fejlődjék tovább és haladjon.“

Ezek után a nagyérdemű elnökő azon többek által hangoztatott nézet emelt sikra, hogy a nevelés-, lélek- és gondolkodástan oly szaktudományok, melyeket csak a nevelő pályára lépőknek kell tanulniok. Hogy ez nem így van s hogy minden nőnek, minden anyának mennyire szüksége van e tudományok ismeretére, azt a nagytudományú és széles ismeretkörű elnökő fényes, szónoki lendületű beszédben bizonyította.

A beszédnek e kiválóan fontos részletét a következőkben ismertetjük:

„A nőnek, mint anyának, legfőbb hivatása, hogy a saját gyermekét öntudatosan, kívánt sikerrel tudja nevelni. Ebből következnek, hogy a nevelőnek s az anyának egy és ugyanaz a feladata, egy irányban, ugyanegy cél felé kell közreműködniök, vagyis egymást kiegészíteniök, tehát hasonló szellemi és értelmi képzettségre van szükségük. Megengedhetők, sőt kívánatos, hogy a nevelőnő több technikai ügyességgel birjon, jobban tudjon zongorázni, rajzolni, ekekesben idegen nyelveket beszélni, szebb kézimunkát készíteni, mert ő foglalkoztatja a növendékeket, de lelki műveltségre ne álljon az anyá alantabb a nevelőnőnél.“

A lélektan az emberi szellem tehetségeit ismerteti; utmutatást nyújt: miképen juthatunk ember- és önismerethez és erkölcsi szabad akarathoz, az ember e legkiválóbb méltóságához. A logika, vagy gondozástannak azon nagy bece van, hogy bennünk a gondolkodás törvényeit világos tudattá emeli, megtanít, hogy kerljük a tévedéseket, megmutatja, miként lehet a helytelent és hamisat felismerni, az igazságot keresni és megszeretni, a tudni-vágyat a világosságához vezetni. Az eszhetika arra tanít, hogy a szépen eltalálhatjuk az eszmét, a nemest, az ideált! A nevelés-tudomány utmutatást nyújt arra nézve, hogyan kell a gyermek testi és lelki erőt célirányosan kifejleszteni, kedélyét és jellemét képezni.

Nem rendkívül hasznosak-e, sőt nélkülözhetetlenek ezen ismeretek az anyára nézve? Ezen tanulmányokat minden művelt család leányának végeznie kellene.

Mi nők, kik legközvetlenebbül érezhetjük, minő irányban kellene a nőnevelést vezetni, mindenekelőtt hangoztassuk, hogy a nők teljesen szellemi kiképzetése érdekében szükséges a lélektan, jól megmagyarazott, könnyen érthető modoru, inkább idealisztikus irányban. Minden anya törekedjék leányának módot nyújtani e tudományok elsajátítására.“

Ime, ily magasztos, ily nemes, ily nagyszerű eszmék vezetnek az orsz. nőképzőegylet intézőit a leányne-

erejéből is
ek lehetővé
jártatását s
sok tekin-
n tekintse
et, hogy a
tulajdonsá-
got, gyen-
fel és fo-
enkölt és
ításával ne
ofesszorrá,
ajdonságai
ésére, me-
valóságos
sak e ket-
hazának
lerek mű-
et, midőn
szagos nő-
ai taníté-
s sejtelen
ves nőne-
re láttuk,
főfokait, a
k ide edes
ból, a fel-
nyig, a ki-
zon újabb
most jut
nőképző
szervezeté-
történetét
egyesület
ky Hermin
zókban is
zítása ér-
kezden é-
neg, mely
etése ma-
om irány-
otta azt,
képviselő-
ben, 9000
s Ferenc
figyil mi-
zen kér-
nyak vol-
b leány-
ben —
melyben
antvert,
not befé-
s már
olkodás,
magyar
legfelső
re, mely
arját.
van, me-
az, hogy
velemmel
kövesse
pedig tö-
kivívott
fejlődjek
többek
nevelés-
melyeket
s. Hogy
n anyá-
neretere,
ökno fé-
követ-
hogy a
dja ne-
z anyá-
ugyan-
ast kie-
zetségre
hogy a
ban tud-
velveket
kozlatja
az anya
merteti;
önisme-
iválóbb
on nagy
rvényeit
tévedé-
hamisat
a tudni-
a tanít-
nest, az
nézve.
nyosan
etlenek
nyakot
e.
minő
neklőtt
pezetét-
arázott,
nyban-
nyitani e
erő esz-
eányuc-

velés terén. Ily körülmények közt nem lehet csodálkoz-
nunk az intézetnek évről-évre fokozódó sikerei és elő-
haladása felett s örömmüknek adhatunk kifejezést, hogy
ily intézet hazánkban fennáll és virágzik.
Kétségtelen, hogy az érdem és dicséret főként az
intézet kitűnő és lelkes vezetőit illeti meg. Az egyesület
elén álló ö. v. Veres Pálné, ö. v. gróf Teleki Sándorné,
Majthényi Alajosné és Rudnay Józsefné azok, kik az
intézet szellemi vezetését lelkes buzgósággal, nagy tudomá-
nyával és sok gyakorlati tapasztalattal irányítják, de
ki kell emelnünk, hogy a munka és így a siker nagy
része is a tanítézet tényleges vezetőjét ö. v. Janisch
Józsefné igazgatónőt és Vámosy Mihály igazgatót illeti
meg, a kik teljes odaadással, valóban páratlan buzgó-
sággal szentelt tehetőségüket az intézet helyes vezetése
és felvirágztatásának.
Szinte megzavarná ez őszinte sorok összhangját,
ha mindezek után a sablonszerű végszóval fejeznék be
ismertetőnket, hogy ajánljuk e derék, jóra való intézet-
től olvasóink figyelmébe.
Oly intézetnek, mely a hazának és társadalomnak
tett szolgálatait terén ily kiváló eredményeket mutat fel,
mines szüksége mások ajánlatára, az önmaga ajánlja ma-
gát. A falai közül kikerült jeles magyar honleányok által.

M-r F.

Vadászok figyelmébe.

A legtöbb vadász-ember tapasztalta vadászatai
közül, hogy némelykor még a legjobbnak vélt lövéseket
is elviszi a vad, oly lövéseket, a melyektől — közfel-
fogás szerint — azonnal meg kellett volna dermednie.
Az ember esodálattal bámolja a szép lövést és a lösebet
és nem bírja megérteni, hogy ilyesmi a legkorrektebb
szólóvadás után is megessék, midőn a vad, a teljesen szét-
pattant szívével még 100—150 lépésnyire távolságot is
képes befutni. Br. Nolde, az ó „Jäger-praxis“-ában e
kérdéssel foglalkozva, egész sereg érdekes esetet beszél
el vadász életéből.
Egy ízben — beszéli Nolde — alkalma nyílt a
saját vadaskertjében egy däm-lapátosra löni hosszudak
s jelentékeny súlyú ólomgolyóval s a lapátos ugy jelzett,
hogy találva van. Utánkeresésnél a lövés helyétől 180
lépésnyire megdermedve találtatott s a feltérésnél kintunt,
hogy a golyó a szívért járta át s ezt ugyszólva izekre
tepte. Eme rendes körülmények között pillanatnyi halált
előidéző lövése még volt annyi ereje a vadnak, hogy
a lövés helyétől egész addig a helyig juthasson, a hol
megdermedt, anélkül, hogy e feltétlenül halálos lövést
szembőlőlően jelezte volna.
Egy régi sast, mely egy magas fenyőn ült, ugy
lőt kereszttől Nolde, hogy a golyó a madár bögnyén esa-
pott be s a hátán ütött ki és a sas mégis, látszólag,
mintha semmi baja sem lett volna, nyugodtan odább
szállt, aztán körülbelül 150 lépésnyire a lövés helyétől
életlenül bukott le a magasból.
Egy hattunál hasonló dolgot figyelt meg Nolde.
Ezt golyójával a test hátsó részén találta s a golyó a
madarat egész hosszában átjárt, ugy, hogy a seb szája
a nyakon volt látható, s e szörnyű seb dacára a hatalmas
sárnyas kétszer repült körül egész nyugodtan egy ter-
jedelmes tavat, aztán pedig majdnem egy félórán át élt
s még akkor is, midőn hozzá lehetett férközni, botal
kellett agyonverni.
Egy látszólag kimuló félben levő vén ordasnak a
legrövidebb távolságból egy adag őzfiekót röpített a file
mögé Noldenak egy rokna; a farkas magasra emelte
a fejét, aztán arra az oldalra dőlt, a melyen megsebe-
sítettett; most a második csöből megint egy adag fickó
röpítettett a farkasnak a másik file mögé; mindezek
után ismét életjelt adott, mire egy közelben lévő paraszt
több hatalmas fejsze csapást mért a fejére, mire a farkas
látszólag megszünt élni. Összekötötték a hátsó lábait és
felfűzték egy dorongra, hogy tovább szállítsák. A szállít-
lás közben a farkas magához tért, s az egyik szállított
megakarta harapni, de erre aztán ugy fejbe verték egy
fejszével, hogy végre is kiadta páráját.
Nolde egy ízben hejját lött le, a mely az első
tekintetben egészen épnek látszott, de közelebbi viz-
sálat után kitért, hogy az egész madár egy esont és
bor, és pehely könnyű. Konstatálták, hogy a hejját egy
erdőőr hat héttel azelőtt megsebesítette, s az a kapott
sebesülés következtében aszott esontá.
Egy valószínűleg orrvadászok által megsebesített
javor lapátost, valóban szánandó helyzetben talált egy
erdeszeti hivatalnok s azt kinjaitól meg is szabadította.
A szegény vadat a kapott seb annyira megbénította,
hogy hátsó része, s vele a hátsó lábak teljesen elvesz-
tettek mozgathatási képességüket. Az így lehetetlenné
vált vadat elevenen kikezdtek a rókák, combjából nagy
darab hússokat tépve ki. A mint a havon pontosan meg-
állapítható volt, a rókák nap-nap mellett felkeresték
eleven prédájukat s belőle ismételtlen falatoztak.
Nolde ezen tapasztalatok után arra a következte-
tesre jut s azt határozottan állítja is, hogy a sima csöből
lőtt golyó majdnem mindig gyorsabban öl, mint a vont-
esöből ejtett golyólövés. Az előbbinek hatása ugyanis
lőtt, míg a golyós fegyver vont esövéből kiröpített golyó
trava hatol be a testbe. A sima golyó lőtt hatásának
lehet tulajdonítani azt, hogy a vad gyorsan veszti életét.
Hogy az egyesenes vont esövékből a golyó lőtt sebet
okoz, az természetes s így a talált vad gyorsabban meg-
dermedt, míg a dralban vont esöből röpített golyók, még
ha azokkal jól találunk is, gyakran nem idéznek gyors
halált s az így megsebesített vad néha jó darabra me-
békül, a mig elesik.

Tanítók nyugdija.

A gr. Csáky vallás- és közoktatástügyi miniszter
által előterjesztett törvényjavaslat a tanítók nyugdíjazá-
sáról következő rendelkezéseket tartalmaz:

1. Az 1875. 32. törvénycikk 1. és 2. §-ában elő-
sorolt nyugdíjra jogosítottak közé felvételnek még a ta-
nítóképezdek mellett főnálló gyakorló iskoláknál, az
emberbaráti intézeteknél, az alsófoku kereskedelmi és
iparos iskoláknál, valamint minden tanfolyamuknál fogva
a népoktatási tanintézetek körébe tartozó iskoláknál, vég-
leges minőségben alkalmazott tanítók és tanítónők: ha
a tanítói hivatal viselésére az 1868. 38. t. c. 133. §.,
vagy az 1883. 30. t. c. 61. és 62. §-ában meghatározott
képesítéssel bírnak és ezenfelül az 1879. 18. t. c. kö-
vetelményeinek megfelelnek.
2. §. Az élethosszig élvezendő nyugdíjra jogosi-

tottak, nyugdíjának évi összege, a nyugdíj alapjául szol-
gáló, beszámítható fizetésnek tíz százaléki év után 40
százalékkal és a tíz évet meghaladó szolgálattól után min-
den további év után 2—2 százalékkal magasabb összeg-
ben állapítandó meg ugy, hogy a 40 évi szolgálattól idő-
kötése után a beszámítható és 50 frtként kikerekít-
tett fizetésnek teljes összege jár.
A beszámítható fizetés teljes összegénél magasabb
nyugdijban, hosszabb szolgálattól idő után sem részesíthet
senki, ellenben az évi 300 frtnál kevesebb fizetéssel el-
látott tanítók és tanítónők részére is a nyugdíjkiadás-
nál mindig 300 frt évi fizetés veendő alapul.
4. §. Az özvegyek segélypénze 300 frtnak, illetve
az elhalt férj legutolsó beszámítható fizetésének 600
frtjéig, ennek 50 százalékat, a 600 frtot meghaladó rész
után pedig 20 százalékat teszi, amely segélypénz a férj
halála napjától számított félsz év mulva tétetik folyóvá,
amelyből az özvegyen maradt nő nemcsak saját gyer-
mekeit, hanem elhalt férjének előbbeni házasságából származott
gyermekét is ellátni tartozik.
5. §. A nőtanítók a férfitanítókkal az ellátási igény
elbírálásánál ugy a jogok, mint a kötelezettségek tekin-
tetében egyenlőknek tekintendők.
A férj azonban neje után annak 3 havi fizetésével,
illetve ha nyugdíjas állapotban halt el, három havi
nyugdijával fölerő temetkezési járulékon kívül semmi-
nemű részletre igényt nem tarthat.
6. §. A nő-tanító saját alkalmaztatása után öt
megillető nyugdíjra, vagy végkielégítésre az esetben is
tarttat igényt, ha férje még életben van vagy aztán
külön ellátást élvez s folytonos ellátását akkor is meg-
tarthatja, ha férje után később részeseül csak ellátásban,
vagy ha újra férjhez megy.
7. §. Ha az özvegy anya segélypénzt huz, akkor
egy gyermekre nem számítatik külön gyámpénz, hanem
az egy gyermek levonásával a többi fejenként az anyát
megillető ellátásnak 1/2-át kapja.
A gyámpénznek valamennyi gyermekre eső összege
azonban az özvegyi ellátás összegét meg nem haladhatja.
A nő-tanító árvaí, minthogy atyjok az 5. §-ban
foglalt korlátozás folytán özvegyi ellátásban nem része-
sülhet, szülőitlen árvákul tekintendők és róluk az alább
következő §. értelmében kell gondoskodni, oly módon,
hogy az árvapénz alapítványok kizárásával akként
eszközölendők, mintha az atyja özvegyi ellátáshoz igény-
nyel bírna.
8. §. A teljesen szülőitlen árvák, ha csak egyik
szülőjük működött a tanítói pályán, fejenként a fentebbi
§. értelmében számítandó gyámpénzen fölül még 25 frtot
kapnak, ha mind a két szülőjük tanító volt, ugy min-
denik szülőjük után külön külön számítandó gyámpénzen
kívül még 50 frtot nyernek.
A teljes szülőitlen és vagyontalan árvák az öket
megilletendőt gyámpénz fejében 3 éves koruktól kezdve
árvaházakban neveltetnek, ugyszintén azon vagyontalan
arvák, kik teljesen szülőitlenekül tekintendők, mivel
egyik szülőjük házassági elválás, vagy valami saját hi-
bája miatt nyugdíját elvesztette, vagy ilyet nem is nyert,
utóbbiak azonban csak az esetben, ha életben maradt
szüleitük kérelmezni, vagy ha az 1868. 38. t. c. 4. §. a
értelmében gyámirendelés szükségére forogna fűn, vagy
ha az életben maradt szülő magaviselete miatt az ille-
tekés hatóság az árva érdekében kívánatosnak tartaná.
Az ily árvák gyámpénze neveltetésük tartama alatt
a nyugdíjalapból az illető árvaház javára szolgáltatatik ki.
E célnak megfelelő árvaházak létesítésére és ezek
fűntartási költségeinek fedezésére az országos tanítói
nyugdijalap rendkívüli jövedelmei és annak előre nem
látott bevételei fordítandók.
9. §. Egész 40 évi szolgálata tartama alatt köteles
mindenki a nyugdíj és gyámalap javára a jelen törvény
értelmében részére biztosított nyugdíjösszeg %-át fizetni.
10. §. A jelen törvény 1892. évi január hó 1-én
lép életbe.
Ezen időpont elérékeztig beálló nyugdíj és végellá-
tási igények, valamint a kötelezettségek is a nyugdíj-
intézzettel szemben az 1875. XXXII. t. c. rendelkezései
értelmében bíralandók meg.
A jelen törvény életbeléptétől kezdve a befizetések,
valamint az 1870. évtől számítandó szolgálattól évek ará-
nyában a végellátások is jelen törvény szabványai érte-
lémében eszközzendők; az 1870. évet megelőző szolgálattól
évek arányában pedig azon kormányrendeletek, gyakorlat-
egyházi vagy községi szabályzat, vagy magán szerződés
értelmében, amelynek hatálya alatt az igények sze-
reztettek.
A jelen törvény hatálybaléptéig nyugdíjazottaknak
járandóságait továbbra is az eddigi módon az tartozik
fizetni, ki eddig fizette.
Az ezen törvény életbeléptéig szerzett igények főn-
tartatnak és nyugdíjazás esetén figyelembe veendőek.

Aratások külföldön.

Évek óta nem voltak annyira eltérők a vélemé-
nyek az aratási kilátások, részben már az aratási ered-
mények iránt, mint az idén. Ennek részben oka az az
idegesség, melyet több termelő ország aratásainak súly-
sága előidézett és mely miatt a pesszimistikusabbak
már a felett aggodnak, hogy Európa ellátása kenyérrel
akadályokba fog ütközni és jövő tavasszal mindenesetre
nehézségekkel fog járni.
Biztos és találó képét tehát még nem adhatjuk a
külföld fontosabb országainak aratásairól, de annak
ideje már elérkezett, hogy legalább megközelítőleg kö-
zölhessük a várható eredményt, a mit a következő rész-
letezésben nyújtunk az olvasóknak:
Nagybritánia. A gabna virágzását az egyestül ki-
ráltságban a legszebb időjárás kísérte. Ezáltal az ara-
tási kilátások lényegesen javultak és általában felteszik,
hogy a búzát aug. második hetében már aratni fogják.
Az előre látható eredmény ez idő szerint jó közepesnek
beestültek, némely kerületben 5—10 százalékkal még
kedvezőbb is lesz. A jó aratási kilátások dacára a
gabnatüzel irányzata elég szilárd, mert a fogyasztás
nagy vételtevékenységet fejt ki.
Franciaország. Most már tények által van igazolva
hogy Franciaország idei buzatermése deficites, de a
francia fogyasztás nagy elővigyázat és gondossággal járt
el. Jó előre fedezve az előre látható hiány egy részét
és nincs kénszerhelyzetben, azaz nem kell nyakra-főre
vásárolni. Mindazáltal Franciaország még jelentékeny
bevitelre lesz utalva, melyben talán mi is partícipiálni
fogunk.

Szerbia. Az aratás már teljes folyamatban van.
Az eddig beérkezett hírek szerint a gabnatermés meny-
nyiség és minőség tekintetében jobb a múlt évinél. A
saját szükséglet fedezése után mintegy 700,000 mm.
búza és 500,000 mm. tengeri fog a kivitelnek rendelkezésre
állani. Kevésbé kedvezők a szilvatermési kilá-
tások. Jégverések és hernyók nagy károkat okoztak és
a kivitel a múlt évinél legalább 40 százalékkal lesz
kisebb.
Oroszország. Ez állam idei aratási kilátásairól azt
mondhatjuk, hogy az inséges állapot minden oldalról
megerősítést nyer és így Oroszország Európa ellátásában
gabnával nem fog az 1891—92-iki aratási évből jelen-
teken szerepet játszani.
Törökország. Hermani — Dedeagats — Kuleti
— Burgas — Tserkeszkoi. Az őszi buza minősége ki-
elégítő, a mennyiség némely kerületekben áradásoktól
szenvedett, de bő kárpótlást remélnek tengeriben. Salonik
— Üskübe — Mitrovica árpa sokat szenvedett, tengeri
szépen igért, de a kedvezőtlen időjárás a reményeket
részben megheiusította. Kelet-Rumélia. Őszi buza áradá-
sok és a hosszú téltől szenvedett, a hol e két körülmé-
ny nem gyakorolt befolyást, ott az eredmény bősé-
ges és a minőség kitűnő. Tengeri ez idő szerinti állása
kielégítő. A keleti vasutak igazgatósága arra számít,
hogy az elszállítandó gabna mennyisége a múlt évinél
legalább 15 százalékkal nagyobb lesz; a múlt évben
elszállított 172,510 tonna.
Egyesült-Államok. Rendkívüli előkészületek folynak
a buzakivitelre. A san franciscói kikötőben már is 362
hajó van kibérelve a legközelebbi négy hónapra. New-
Yorkban e kikötő részére egyelőre 81 gőzös bérlettel
köztük 36 augusztus hóra. Uj Orleans 40 gőzöst bérlet
az európai buzakivitelre. Buzában tehát Európa nem fog
hiányt szenvedni.
Kelet-India. Az idei aratás kezdetben kedvező
kilátásokkal keesegtetett, de a rettenetes hőség, esőhiány
és sáskák számos vidéken tönkretették az aratást. Az
éhséges veszélye közelfekvővé válik még azon körülmé-
ny miatt is, hogy az indiai kereskedők csábítatva
a magas árak által, az utóbbi hónapokban nagymennyi-
ségű búzát szállítottak Európába. Ennek következtében
több helyen már is inség uralkodik, mely még fokozódni
fog, ha az őszi aratás nem nyújt váratlan eredmé-
nyeket.

M. F.

Közgazdaság.

A biztosítás államosítása. Egy fővárosi lap
írja: Régóta képezi vita és tanulmány tárgyát az a kér-
dés, hogy az élet- és vagyont biztosítás, mely egyrészt
igen jövedelmező üzlet, másrészt pedig a lelkiismeretlen
üzérkedésnek igen kedvelt tere, államosítsák-e, vagy
nem. Baross Gábor kereskedelmi miniszternek már régen
szemet szurtak a biztosító társaságok tüzelméi s ezeknek
elejét veendő, már régebben gyűjtötti az adatokat. Mint
értéstitünk, a miniszter az eddigi tanulmányozás után
arra a gondolatra jött, hogy a biztosítást fokozatosan
államosítani fogja. — Első sorban, mint a hol a leg-
pozitívabb statisztikai adatok állnak rendelkezésre, a
tűzbiztosítással akar kísérletet tenni s erre nézve már
dolgoznak is a törvényjavaslat tervezetén.
A sörforgalom megkönnyítése. A pénz-
ügyminiszter a sör nagyban való forgalmának és fo-
gyasztásának megkönnyítése céljából, egyetértőleg a bel-
es kereskedelemügyi miniszterekkel megengedte, hogy a
sör nagyban való forgalmának megállapításához megkí-
vánt 25 liter tevé legkisebb mennyiség esetleg két darab
egyenként 12 1/2 literre hitelesített hordócskában egy és
ugyanazon vevő részére egyszerre szállíthatassék.
**Kereskedelmi kamarák létesítése Szer-
biában.** A szerb kormány kereskedelmi- és iparkama-
rák létesítését tervezi és e végből már megtepte a szük-
sleges intézkedéseket. A szerb kamarák a hasonló magyar
intézmény mintájára volnának berendezendők és e vég-
ből a belgrádi kormány a zágrábi kereskedelmi- és ipar-
kamarát kereste meg a szükséges adatok közléséért. A
zágrábi kamara meg is küldötte szerb fordításban az
1868. évi VI. törvénycikkét, továbbá saját ügyrendjét
és általában a magyar és horvát kamarák működésére
vonatkozó összes adatokat.
Mi kell a közös hadseregnek? A hivatalos
lap közli a közös hadügyminiszteriumnak július 31-éről
kelt pályázati hirdetményét a magyarországi kisiparosok
részére fűntartott bűrneműek szállítására vonatkozólag.
Ajánlatok a szállítás elvállalására egyes iparosok, vala-
mint kisiparosokból alakult szövöttek részéről tehe-
tők. A kisiparosokból alakult szövötteknek ajánlata
mellé a tagok névjegyzéke is csatolandó. Szállítási
részlet elnyerésére csakis Magyarország területén állan-
dóan lakó, adóköteles oly kis iparosok tehetnek ajánla-
tot, kik a szóban forgó cikkeket saját műhelyeikben
állítják elő. Gépek használása meg van engedve. A láb-
belieknek azonban mindenesetre varru kell lenniük.
Egyes kisiparosok csakis 500—1500 frt értékű terjedő
szállítási részletet kaphatnak. Kisiparosokból alakult szö-
vetkezeteknek oly szállítási részlet fog adadni, hogy min-
den egyes szövöttekzeteti tagra 500—1500 frt értékű
szállítási essék. Az ajánlati mintának megfelelő és 50
kros bélyeggel ellátandó ajánlat legkésőbb 1891. évi
november hó 30-ának déli 12 órájáig adható be a cs.
és kir. közös hadügyminiszteriumnál. A magyarországi
kisiparosok részére fűntartott bűrnemű szállítmányok a
következők: 13,213 pár bakancs, 2306 pár lovassági
csizma, 577 pár huszárcsizma, 1670 drb nadrágszj,
330 készlet borjuszákokhoz, 1446 drb derékszj csat
nélkül, 2155 drb derékszj táská szuronyokhoz, 136 drb
derékszj-táska gyalogsági kardhoz, 277 drb tölténytáska
derékszj karabély-csatlókval, 67 drb tölténytáska derék-
szj-csatlók nélkül, 109 drb csatló derékszj-jakhoz, 2054
drb fegyverszj, 1137 drb tölténytáska, 59 drb forgó-
pisztoly-tok hordszjval, 502 drb kardkötő, 445 drb kard-
markolat-szj, 149 drb táská-kardkötő az utász-kardhoz
való táskával, 151 drb táská az utász-kardhoz, 337 drb
nyeretgákaró, 326 drb felső heveder, 300 drb heveder
hordesat nélkül, 934 drb heveder hordesattal, 416 drb
kantárfj, 362 drb csikófék, 434 drb feszítő zablaszár,
507 drb csikó zablaszár, 465 pár kengyeliszj, 773 drb
első málbaszj, 577 drb istálló kötőfék szár nélkül, 668
drb kötőfék-szár, 294 drb szűgyelő, 293 drb patkótáska-
akasz szjastól, 333 drb gyalogsági fűzvedény-hordszj
uj rendszerű 280 drb gyalogsági ásó-börtök.

**Naptár.
Augusztus.**

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
14 Pént. Özséb vt.	Özséb	2 R. István	
15 Szom N. B. Asszony	N. B. Asszony	3 Izsák, Demjén	
16 Vas. D 13 Sz. Joak. D 12 Tr. Rók.		4 F 8 7 gy. vt.	
17 Hétfő Liberát ap. vt. Bertram Aug.		5 Oziny	
18 Kedd Ilona csász.-né Ilona, Agap.		6 Urunk színv.	

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

WERNER leánytanoda és nevelde
PÉCSETT (Hunyady-utca 6. sz.).

23 év óta önálló leány-tanintézetemben (neveldeben) a beiratások augusztus 30-ától szeptember 3-ig eszközöltenek. A bennlakó növendékek félévét illetőleg kívánatra készséggel szolgálók prospectussal és részletes tudósítással. Pécssett, 1891. augusztus havában.

Werner Magdolna,
tanintézeti tulajdonos.

Egy jó házból való fiu, ki a magyar és szerb nyelvet bírja, mint **üzleti gya-kornok** alkalmazást nyerhet **Hódsághon Schumacher Jakab** kézműáru üzletében. 3-3

Pályázat tanítói állásra.

A szenttamási (Bács megye) r. k. iskolaszék egy újonnan szervezett tanítói állásra pályázatot hirdet. Az állás javadalmazása következő: 1. Készpénzben 500 frt. 2. Tanítói lak fűtésére 84 frt. 3. Tanterem fűtésére 40 frt. 4. Tanterem tisztántartására 30 frt. 5. Ismétlőiskola tanításáért 20 frt. 6. Írószerekre 15 frt. 7. Szabad lakás.

A kellőleg felszerelt folyamodványok a szenttamási r. k. iskolaszékre címezve, alulírt ker-esperes és iskolaszéki elnökhöz szeptember hó 1-éig lesznek beküldendők. A zenében és kántori teendőkben jártasak előnyben részesülnek. Az állás szeptember 15-éig elfoglalandó.

MATOSS JÁNOS,
esperes-plébános, iskolaszéki elnök.

3119. szám.
1891. ttkvi.

Hirdetmény.

Hódságh község tkvi betéteinek szerkesztésére ki-rendelt bizottság közhírré teszi, hogy az 1886. évi XXIX. törvényekben előírt helyszíni eljárás végett **1891. évi szeptember hó 28-án** a községben megjelenend.

Felhívatnak ennél fogva:
1. mindazok, a kik a községben lévő valamely ingatlanhoz a tkvi állással szemben, tulajdoni jogot tartanak, hogy a mennyiben az eljárás bírósági kikül-döttnek az arra vonatkozó okiratokat át nem adták — tulajdonjoguk bekebelezését a fent kitett határidőig a tkvi hatósághoz intézendő szabályszerű beadvány útján kieszakozni; vagy az 1886. évi XXIX. t. c. 15-18. § ai értelmében az átírásra szükséges adatokat megsze-rezni iparkodjanak, s azokkal igényüket a bizottság előtt, annak a községben teljesítő működése folyama-alatt igazolják, avagy oda lassanak, hogy az átruházó tkvi tulajdonos, az átruházási jogügylet létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje, és a tulajdonjog beke-belezésére engedélyét nyilvánítsa, mert ellen esetben jogai-kat ezen előnyös uton nem érvényesíthetik, és a bélyeg és illeték elengedés kedvezményétől elesnek.

2. mindazon jelzálogos hitelezők és azok, a kiknek javára egyéb nyilvankönyvi jogok vannak bejegyezve, de a bejegyzett követelések, illetőleg egyéb nyilvankönyvi jogok tényleg már megszüntek, ugyszintén az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, vagy a törlési engedély nyilvántartása végett a szerkesztő-bizottság előtt megjelenjenek, mert ellen esetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Hódsághon, 1891. évi augusztus hó 1-én.
Rapp Fülöp, **Tepliczky Nándor,**
kir. tkvvezető, betétszerk. 3-3 kir. albiró.

Tanítói pályázat.

Szótán (Bács megye) egy újonnan szervezett tanítói állomás betöltendő. Fizetése: a községi pénztárból, előleges havi részletekben 450 frt; 22-75 köbméter lágú hasábfá és szabad lakás, kerttel; — *netáni előléptetés esetében az új tanító fizetése: fenti módon folyósítandó 232 frt 50 kr. készpénz; 11 hold (a 1600 ööl) 891 ööl tagosított szántóföld adóterheléssel; 22-75 köbméter lágúfa és szabad lakás, kerttel.* Tannyelv sokac, magyar, német. A megválasztandó az ismétlő iskolában is tartozik tanítani. Pályázatok a r. k. iskolaszékre címezve **f. évi augusztus hó 20-ig** az esperesi hivatalhoz Prigl.-Sz.-Ivánra (Bács-megye) küldendők. Az állás f. évi szeptember 1-én lesz elfoglalandó.

Szótán, 1891. augusztus 3-án.

3-3 Az iskolaszék.

Heindlhofer Róbert Zomborban.
Kéil Alejos-féle
Padlózat-fényezés
(Glasur) Bécsből
legkittünőbb mázolószert pulia padló számára. 1 nagy palack ára 1 frt 35-kr.
1 kis palack ára 68 kr.
Viaszk-kenőcs
legjobb és leggyorsabb beerező szert kemény padló számára, 1 köcsög ára 68 kr.
Mindenkor kapható:
Heindlhofer Róbertnél Zomborban.

5. szám.
kzgy. 1881.

Pályázati hirdetmény.

Csonopla községében betöltendő és f. é. szeptem-ber hó 15-től kezdve a községi pénztárból havi előleges részletekben fizetendő o. é. 400 frt készpénz fizetéssel és 50 frt lakbérrel javadalmazott német tannyelvű róm. kath. vallású és 1., 2. és 3. osztályu tanítói állásra ezennel pályázat hirdetetik.

A megválasztandó köteles az ismétlő iskolát is külön fizetés nélkül tanítani és állását f. évi szeptember hó 15-én elfoglalni.

Az ezen állást elnyerni óhajtok felkéretnek, mi-szerint néptanítói képessétségsüket, életkorukat, erkölcsi és társadalmi előéletüket, ugy jelenlegi foglalkozásukat igazoló hiteles okiratokkal felszerelt kérvényeiket **folyó évi augusztus hó 20-áig** a róm. kath. egyház kertleli esperesi hivatalhoz Bezdánba, a csonoplai róm. kath. iskolaszékre címezve annál inkább nyujtsák be, mert a később beadandó kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A választás augusztus hó 23-án d. u. 3 órakor fog megtartatni és folyamodóknak a községben való személyes megjelenésük előnyükre szolgálhatand.

Csonoplán, 1891. július hó 31-én.
Deák Andor, **Mayer Nándor,**
iskolaszéki jegyző. 5-5 iskolaszéki elnök.

Krondorfi
legjobbnak elismert
alkalikus savanyúvíz
általános kedveltségnek örvend, mint kiténő, az egészségnek hasznos
üditő ital
ugy borral, valamint gyümölcsnedvekkel vegyítve.
Magyarországi főraktár:
BAUER LAJOS és TESTVÉRE
Budapest, V., Arany-János-utca 9. sz.
Kapható minden fűszerkereskedésben és vendéglőben. 6-3

Zombor, 1891. Bittermann Nándor könyv- és könyvműjából.

Gőzfűrészgár és gőzmalom eladás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy jó karban és forgalom-ban levő

gőzfűrészgáram

két gáter és két körfűrészszel a hozzá-csatolt három pár kőre berendezett és a mai kor igényeinek megfelelő

gőzmalommal,

a lakóház és melléképületekkel ugy több félszerrel együtt családi viszonyok miatt jutányos áron kedvező feltételek mellett **szabad kézből eladó**k, esetleg több évre **bérbe is kiadó**k.

Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos

Hoffmann Pál,
Baján, a gyárépületben.

SCHLICK-féle Vasöntöde-és Gépgyár-részvénytársaság
BUDAPESTEN.
Gyár és irodák: Városi iroda és raktár:
VI., külső Váci-ut 1088/89. szám. VI., Podmaniczky-utca 14. szám.
Ajánlja kiténő és szilárd szerkezetű
gőz- és járgánycséplő-készületeit
és számos első díjakkal kiténtett
szab. SCHLICK-féle 2 és 3 vasu ekéit
és **szabadalmazott mélyítő-ekéit,**
eredeti SCHLICK és VIDATS-féle
egyvasu ekéit,
talajmivelő eszközöit,
boronáit és
rögtörő hengereit, valamint
Schlick-féle szab. „Haladás” sorbavetőgépeit
Készletben van-
nak továbbá:
gabonatisztító
rosták (Baker és
Vidats-rendszer)
takarmánykés-
szítő gépek, ten-
geri morzsológé-
pek és daráló-
szab. Jókay-féle
„Hungaria”
daráló-gépek
erőhajtásra,
örölmalmok és olajmalomberendezések. Eredeti amerikai kéve-
kötő és marokrakó arató-gépek és fűkaszázó-gépek, szállítató
mezei vasutak stb.
Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak.
Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.
Zomborban mintaraktár a gazdasági egyesület helyiségében. 24-21

2351. szám.
kig. 1891.

Szent-Tamás község előljárásgától.

Pályázat.

Alulírott község előljárásga pályázatot hirdet a következő rendőri állásokra az alább írt javadalmazások mellett:

1. egy rendőrbiztos állásra, évi fizetése 300 frt;
2. egy őrmesteri állásra, évi fizetése 250 frt;
3. hat gyalogos rendőri állásra, évi fizetése egyenként 200 frt;
4. hat lovasrendőri állásra, évi fizetése egyenként 200 frt; ezenkívül a rendőrbiztos és hat lovasrendőri évenként lótarási átalány fejében egyenként 100-100 frt és az összes rendőri személyzet, a rendőrbiztos kivételével, a járási főszolgabíró által előírt egyenruházatot fogják a községtől kapni.

Felhívatnak a pályázni kívánók, hogy kellően fel-szerelt kérvényeiket **folyó é. augusztus hó 18-ig** ezen község előljárásgánál benyujtsák, mert később ér-kezett kérvények figyelembe vétetni nem fognak a leg-közlebbi választás alkalmával.

Községi rendőrökül csak oly egyének alkalmazha-tók kik:

- a) magyar honpolgárok;
- b) védkötelezettségüknek megfeleltek, 24-ik élet-évüket betöltötték és a 60-ikat pedig el nem érték;
- c) feddhetlen erkölcsűek és teljesen rovatlan elő-életűek;
- d) teljesen egészségesek;
- e) írni és olvasni tudnak; és a községben divó főnyelvet bírják;
- f) a rendőrbiztosi állásra ezeken kívül, hogy a magyar nyelvet szó- és írásban oly tökéletesen tudják, hogy azon az előírt írásbeli teendőket biztosan végezni képesek legyenek.

Kelt Szt-Tamáson, 1891. évi augusztus hó 1-én.

Ivanics Izidor, **Alexievits,**
jegyző. 2-2 bíró.